# PEAKONTROLÖRI OTSUS

Peakontrolöri 05.06.2001 otsus nr 11-7/014

**Balti Kaitsekolledži 2000. aasta majandustegevus**

Riigikontrolli finantsauditi osakond auditeeris Balti Kaitsekolledži (edaspidi kolledž) 31.12.2000 lõppenud majandusaasta kohta koostatud raamatupidamise aastaaruannet, mille koostamise eest vastutab kolledži juhtkond. Meie ülesanne on avaldada arvamust raamatupidamise aastaaruande kohta.

Nimetatud aruandes on kajastatud asutajariikide (Taani, Šveits, Rootsi, Norra, Island, Soome) osamaksete ja muude toetuste kasutamine, kuid ei kajastu vahendid, mida eraldasid kolledži tegevuseks kolm Balti riiki.

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditistandarditega. Need standardid nõuavad, et audit planeeritaks ja sooritataks viisil, mis võimaldaks piisava kindlustundega otsustada, kas raamatupidamise aastaaruanne ei sisalda olulisi vigu ja ebatäpsusi. Auditi käigus kontrollisime väljavõtteliselt tõendusmaterjale, millel põhinevad raamatupidamise aastaaruandes esitatud näitajad. Meie audit hõlmas ka raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud arvestuspõhimõtete ja juhtkonnapoolsete raamatupidamislike hinnangute kriitilist analüüsi. Arvame, et audit annab meile küllaldase aluse avaldada arvamust raamatupidamise aastaaruande kohta.

1. Me ei ole auditeerinud kolledži raamatupidamise aastaaruannet seisuga 31.12.1999. Kasutatud auditiprotseduurid ei võimaldanud meil saada piisavat kinnitust selle kuupäeva bilansi andmete kohta. Seisuga 31.12.1999 bilansis kajastatud summad moodustavad osa 2000. aasta 12 kuu tulemist.

2. Me ei avalda arvamust põhivara kajastamise õigsuse kohta summas 2,0 mln krooni. Tegemist on põhivaraga, mis soetati Kaitsejõudude Peastaabi nimel enne kolledži registreerimist riiklikus ettevõtete, asutuste ja organisatsioonide registris 17.11.1999. Kuna registreerimisjärgsed põhivara üleandmise-vastuvõtmise aktid puuduvad, siis ei ole võimalik põhivara omandiõiguse kohta arvamust avaldada.

3. Töötajatega, kes on kolledžisse tööle võetud enne kolledži registreerimist riiklikus ettevõtete, asutuste ja organisatsioonide registris, on töölepingud sõlminud Kaitsejõudude Peastaap. Töölepingud on kolledžile üle andmata. Töötajatega, kes on tööle võetud pärast

kolledži registreerimist 17.11.1999, ei ole töölepinguid vormistatud. Seetõttu ei avalda me arvamust:

- kajastatud palgakulude (koos sotsiaalmaksuga 936 683 krooni) õigsuse ja kõikehõlmavuse kohta, kuna puuduvad palgaarvestuse algdokumendid;

- väljamaksmata puhkusetasude kohustuse kohta summas 12 825 krooni, mis põhineb 31.12.2000 läbiviidud inventuuril. Inventuuri ei saa pidada usaldusväärseks, sest 2000. aastal ei ole ühelegi töötajale puhkust vormistatud, kuigi selgituste kohaselt on kõik töötajad puhkusel viibinud ja seda on ka inventuuri läbiviimisel arvesse võetud.

4. Sihtfinantseerimise korras soetatud põhivara jääkmaksumus seisuga 31.12.2000 ei kajastu bilansis kirjel "Sihtfinantseerimine". Eelmiste perioodide tulem on korrigeerimata, mis on vastuolus rahandusministri määrusega[1]. Oleme seisukohal, et kõik välisriikidelt saadud rahalised vahendid on käsitletavad sihtfinantseerimisena.

5. Tulemiaruande real 1.7 "Tulude korrigeerimine" on kajastatud toetajariikidepoolne finantseerimine 668 489 krooni ulatuses. Nimetatud summa kuulub kajastamisele real 1.6 "Toetused juriidilistelt ja füüsilistelt isikutelt".

6. Bilansis ei kajastu maksuriskidest tulenevad potentsiaalsed maksukohustused, mille realiseerumine on Riigikontrolli hinnangul tõenäoline. Järgnevalt oleme välja toonud majandustehingud, millelt kolledž ei ole tulu- ja sotsiaalmaksu seadustest tulenevaid makse arvestanud ega maksnud:

   - Märkimisväärse osa (ligikaudu 293 174 krooni ehk 37%) muudest personalikuludest moodustavad toitlustamis- ja esinduskulud. Auditi käigus ei õnnestunud meil eristada kulusid, mida maksti oma töötajate eest. Juhime tähelepanu, et oma töötajatele tehtud soodustused tuleb tulumaksuseaduse[2] kohaselt maksustada erisoodustuse tulumaksuga ja sotsiaalmaksuseaduse[3] kohaselt sotsiaalmaksuga.

   - Kolledž on maksnud lähetuskulusid ligikaudu 839 000 krooni eest, sh isikutele, kes ei ole tulumaksuseaduse mõistes töötajad ega kuulu ka ettevõtte juhatusse ega kontrollorganisse. Samuti on makstud kolledži korraldatud seminaridest osavõtnutele päevaraha 31 900 krooni. Nimetatud väljamaksed on maksuseaduse mõistes käsitletavad väljamaksena, mis tuleks maksustada tulumaksuga[4].

7. Bilansikirjel "Mitmesugused nõuded" on kajastatud nõue Maksuametile käibemaksu ettemaksu eest summas 203 306 krooni. Kolledž ei ole Maksuametis registreeritud käibemaksukohustuslasena, kuid Maksuamet tagastab kolledžile käibemaksu vastavalt käibemaksuseadusele[5] ja rahandusministri määrusele[6]. Meile antud selgituste kohaselt esitab kolledž käibemaksu tagastamise taotluse Kaitseministeeriumile, kes selle omakorda edastab enda nimel Maksuametile sooviga maksta tagastatav summa kolledži kontole. Oleme

---

[1] Rahandusministri määrus 18.05.2000. a nr 44
[2] Tulumaksuseadus § 48
[3] Sotsiaalmaksuseadus § 2 lg 1
[4] Tulumaksuseadus § 41 lg 1 ja lg 2
[5] Käibemaksuseadus § 14 lg 3
[6] Rahandusministri 24.09.96. a määrus nr 73, p 4

arvamusel, et kuna kolledž ei kuulu määruses nimetatud juriidiliste isikute nimistusse[7], ei ole esitatud käibemaksu nõue Maksuametile põhjendatud.

**Meie arvates, välja arvatud punktides 1–7 kirjeldatud asjaolude võimalik mõju, on ülalmainitud raamatupidamise aastaaruanne seisuga 31.12.2000, mis näitab 2000. a tulemiks 1 911 327 krooni ja bilansimahuks 31.12.2000 seisuga 6 462 332 krooni, olulises osas koostatud kooskõlas Eesti Vabariigi rahandusministri 30.11.2000 määrusega nr 100 "2000. a aastaaruande koostamine, esitamine ja kinnitamine".**

Aruande kohta märkust tegemata juhime kolledži juhtkonna ja kaitseministri tähelepanu järgnevatele kolledži tegevusega seotud asjaoludele:

- Raamatupidamise aastaaruanne ei näita kõiki Balti Kaitsekolledži varasid, kohustusi, tulusid ja kulusid. Aruandes on kajastatud asutajariikide (Taani, Šveits, Rootsi, Norra, Island, Soome) osamaksete ja muude toetuste kasutamine, kuid ei kajastu kolme Balti riigi eraldatud vahendid kolledži tegevuseks. Riigieelarveliste vahendite kasutamise kohta peetakse eraldi raamatupidamisarvestust ja koostatakse eraldi aastaaruanne. Auditeerimata andmetel on Balti Kaitsekolledžile eraldatud 2000. a riigieelarvest 4 036 255 krooni. Seisuga 31.12.2000 on vahendite eest soetatud varade maht 467 266 krooni ja tulemiks kahjum 235 570 krooni. Oleme arvamusel, et kolledži majandustegevuse kajastamine eraldi aruannetes ei anna terviklikku ülevaadet õppeasutuse tegevusest, varadest ega ülalpidamiseks vajalikest kuludest.

- Seisuga 31.12.2000 on kolledž registreeritud riiklikus ettevõtete, asutuste ja organisatsioonide registris. Kolledž on sarnaselt riigi ja kohaliku omavalitsuse asutustega registreeritud kui asutus. Juhime juhtkonna tähelepanu asjaolule, et riiklik ettevõtete, asutuste ja organisatsioonide register kuulub likvideerimisele ning asutused, mis ei ole 1. maiks 2001 ümberregistreeritud kas riigi- ja kohalike omavalitsuste registris või keskäriregistris, kustutatakse registrist. Käesoleva otsuse väljastamise hetkeks ei ole kolledžit ümber registreeritud.

Kaie Karniol
Peakontrolör
Finantsauditi osakond

[7] Rahandusministri 24.09.96. a määrus nr 73, p 2